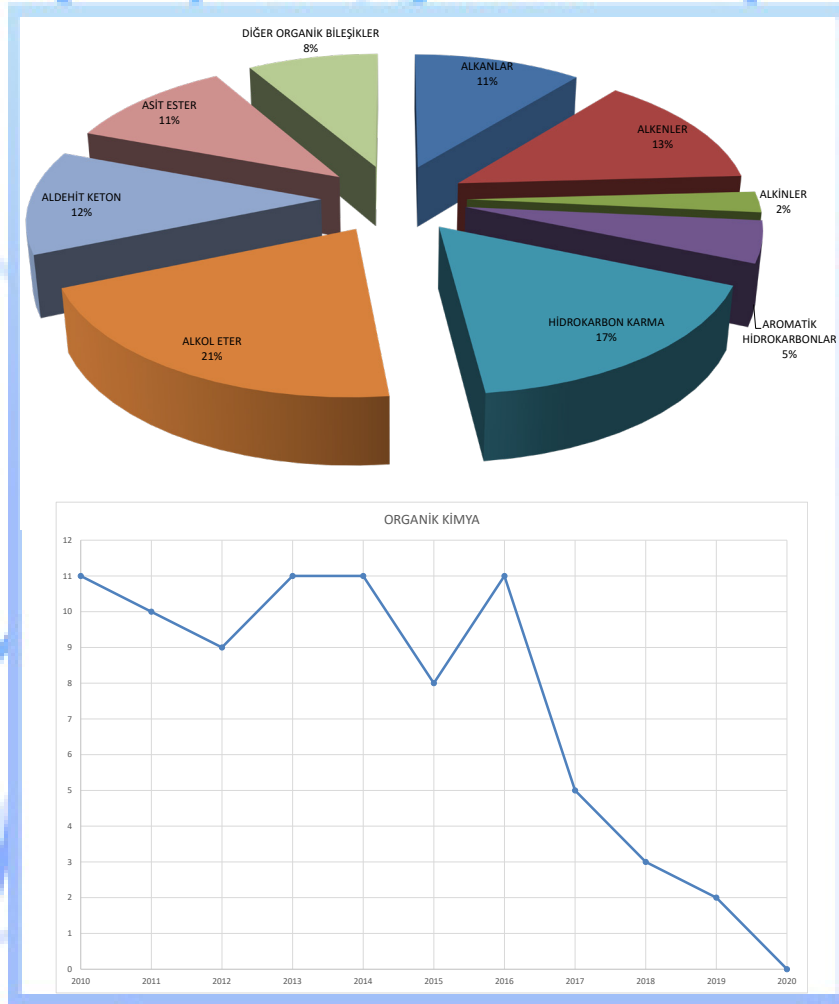

AYT

Organik Kimya - 3

Alkinler

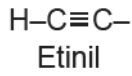
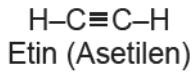
P serisi

 Paraksilen Kimya
www.paraksilen.com

ALKİNLER

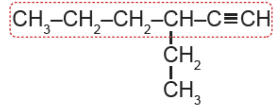
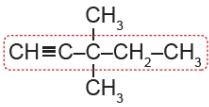
- Yapısında en az bir tane $C \equiv C$ bağı bulunduran hidrokarbonlara alkin (asetilenler) denir.
- Yapısında birden fazla üçlü bağ bulunan alkinlere polialkin denir.
- Yapısında bir tane $C \equiv C$ bağı bulunduran alkinlerin genel formülü C_nH_{2n-2}
- İlk üyesi etin (asetilen) olarak bilinen C_2H_2 bileşiğidir.
- Asetilenin bir hidrojen eksik hâline etinil denir.

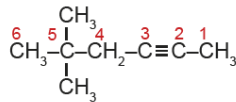
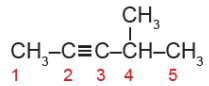
Alkinlerin Adlandırılması

Alkinlerin adlandırılması IUPAC kurallarına göre aşağıdaki şekilde yapılır.

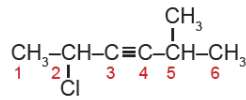
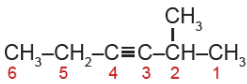
- Üçlü bağın içinde bulunduğu en uzun zincir seçilir.

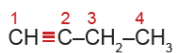
- Ana zincire numara verme işlemi üçlü bağa göre yapılır. Üçlü bağ hangi uca yakınsa numara verme işlemine o uçtan başlanır.

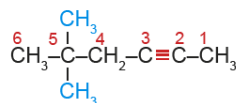
- Üçlü bağ her iki uca eşit mesafede ise alkanlardaki kurallar sırası ile uygulanır. Önce dallanma önceliğine, sonra alfabetik önceliğe bakılır.

- Bileşikteki yan grupları adlandırma işlemi alkanlardaki kurallara göre yapılır. Yan gruplar yazıldıktan sonra üçlü bağın bulunduğu karbonlardan numarası küçük olanın numarası yazılır ve ana zincirin karşılığı olan alkanın sonundaki **-an** eki yerine **-in** eki getirilerek adlandırma yapılır.

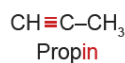
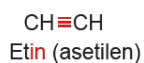

1-Bütin

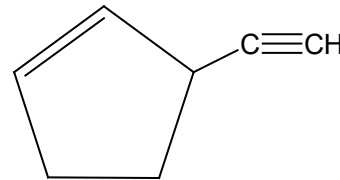
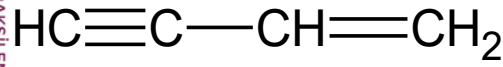
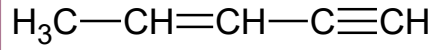
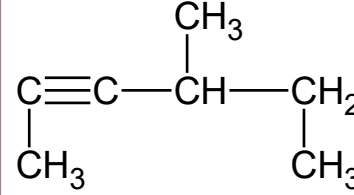
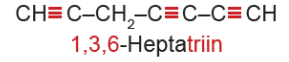
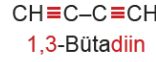

5,5-Dimetil-2-hekzin

- 2 ve 3 karbonlu alkinlerde üçlü bağın yerini belirtmeye gerek yoktur.

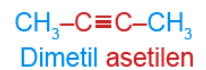
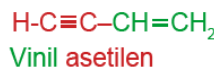
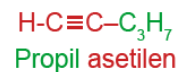
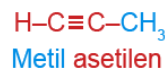

- Birden fazla üçlü bağ varsa her bir üçlü bağın yeri ayrı ayrı belirtilir ve **-in** ekinden önce üçlü bağların sayısı iki ise **-diin**, üç ise **-triin** ekleriyle belirtilir.

ALKİNLERİN ÖZEL ADLANDIRMASI

Asetilen merkez kabul edilerek bu merkeze bağlı gruplar alfabetik sıraya göre yazılır ve sonuna asetilen kelimesi getirilir.

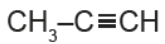

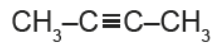
ALKİNLERDE İZOMERİ

ALKİNLERİN ÖZELLİKLERİ

- Yapılarında bulunan pi bağları nedeni ile doymamıştır ve katılma tepkimesi verirler.
- Yapısındaki üçlü bağ 1 ve 2 numaralı karbonlar arasında olan alkinlere uç alkin, ana zincirdeki diğer karbonlar arasında olan alkinlere ise iç alkin denir

Uç alkin
(Propin)

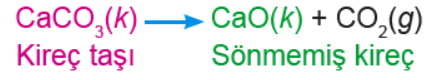

İç alkin
(2-Bütün)

PARAKSİLEN KİMYA

ASETİLEN

1. ELDESİ

2. KULLANIM ALANLARI

- Metallerin kesilmesi ve kaynak işlemlerinde kullanılır.
- Yüksek basınçta patlar bu nedenle sıvılaştırılması tehlikelidir.

3. TEPKİMELERİ

A. KATILMA

A.1. H₂ Katılması

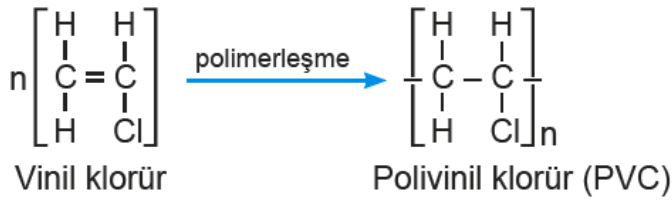
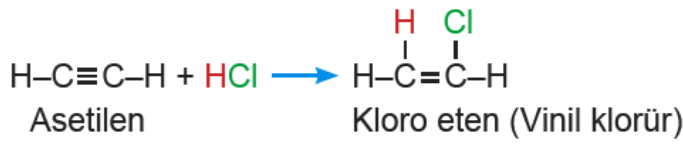
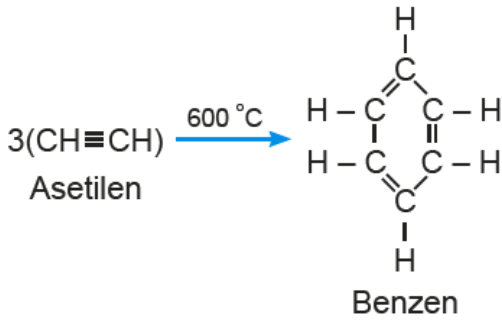
A.2. X₂ Katılması

A.3. HX Katılması

A.4. H₂O Katılması

PARAKSİLEN KİMYA

B. POLİMERLEŞME

C. YER DEĞİŞTİRME (Fehling - Tollens Ayracı)

